

Приморске новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА IX БРОЈ 227. 25. ФЕБРУАР 1983.

ЦИЈЕНА 4 ДИНАРА

САВЈЕТОВАЊЕ О ПРИПРЕМАМА ЗА ОВОГОДИШЊУ СЕЗОНУ

Припреме завршити на вријеме и подићи ниво туристичких услуга — најважнији задатак

— ИСТАКАО ЈЕ РАДЕ БРАЈОВИЋ, ПРЕДСЈЕДНИК ИЗВРШНОГ ВИЈЕЋА СКУПШТИНЕ СР ЦРНЕ ГОРЕ —

У организацији Извршног вијећа Скупштине СР Црне Горе у Будви је 15. фебруара одржано савјетовање о припремама за овогодишњу туристичку сезону коме је председавао Радивоје Брајовић, председник Вијећа. У раду савјетовања учествовали су и представници одговарајућих републичких органа и организација и најодговорнији људи у општинама и туристичким радним организацијама. Више него икада до сада, апеловано је на значају припрема за овогодишњу туристичку сезону, прије свега, на уређењу сваког туристичког мјеста и његове околине, подизању нивоа туристичких услуга и правилној политици одређивања цијена.

Ријеч Рада Брајовића

Последњи је у расправи о припремама за овогодишњу туристичку сезону учествовао Рада Брајовић, који је нагласио да су услови у којима се припремамо за наредну туристичку сезону веома сложени. Срећом се са сложеном економском ситуацијом у свијету и послујемо у условима смањења тражње, гдје једино можемо успјети ако понудимо квалитет. Конкуришу нам земље које су се спремније прилагођавале захтјевима савремене туристичке понуде, а против себе имамо и екстремну емиграцију која чини све да смањи наш девизни прилив. Но, најтеже последице по нас су негативна искуства која су странци стекли лјетујући последњих година у нашим туристичким мјестима. Затим и неадекватне цијене, које, често, нису одговарале ономе што смо пружали. Зато морамо учинити све да се то стање измјени и да се у овој години грешке из прошле не понове.

— Прије свега — нагласио је Брајовић — морамо завршити све нове копацитете које смо већ понудили туристичким агенцијама. У супротном, то би била велика антиреклама. Затим је неопходно да се подигне ниво наше туристичке понуде повећањем ванпационских услуга и пружањем бољег културно-забавног живота. За успјешну туристичку сезону важна је и цијена, да она одговара ономе што се нуди. Зато би требало да препорука овог савјетовања, сходно препору-

ци туристичког савеза Црне Горе, буде да цијене домаћег радиног, у ауто-камповима остану на прошлогодишњем нивоу. Треба повести рачуна о паду животног стандарда домаћих туриста који ће, уколико цијене буду високе, смањити долазак на Црногорско приморје, а њихов број није био мали у прошлој години.

ПОТРЕБНА ЈЕ МОБИЛНОСТ СВИХ

— Када се ради о уређењу туристичких мјеста — истакао је Брајовић — морамо бити свјесни да нам хигијена мора пратити стандарде иностраних гостију. У припрему сезоне треба укључити сваког човјека. Не би било свих гостова да се за лоше обављен посао правдамо недостатком средстава комуналних служби. Без једне шире друштвене акције и помоћи свих грађана неће се моћи све постићи на вријеме. Зато би наредни пе-

риод морао да се искористи да се грађанство мобилише и узме учешћа у припремама за сезону. И однос грађана према страном госту је важан. Он треба да схвати да је он ту ради госта, а туристичка дјелатност извор његовог опстанка. Зато је потребно да сваки наш радник буде окренут друштвеном сектору, да у свом послу буде савјестан и да у свом раду види егзистенцију себе и своје породице. Ово говорим из разлога што је у неким општинама занемарен друштвени сектор и дошло је до слабења радне дисциплине.

Друг Брајовић је дао и препоруку да се посепши изградња старих градова, јер они, овакви какви су, само могу да девалвирају нашу туристичку понуду.

— Све ове мјере на припреми туристичке сезоне — рекао је на крају Радивоје Брајовић — треба да допринесу остваривању већег девизног прилива и повећаном броју туриста у наше хотеле. Зато битку за овогодишњу сезону треба схватити као једну од првих обавеза свих запослених у туристичком привређивању, јер једино заједничким залагањем можемо превазићи проблеме и остварити резултате који се очекују од туристичке при-

вреде.

(Наставак на 2. страни)

Ко све у нашој Општини (не)плаћа порез?

Од 48 приватних угоститеља, колико их има у нашој Општини, до утврђеног рока, само њих 25 поднјело је пореске пријаве, а од 50 занатлија 22 нису извршили ту обавезу. У Управи прихода Скупштине општине праве се ових дана пријаве по којима ће неуредни порески обвезници морати да плате казне од 2.000 до три милиона динара.

годишњег извјештаја Управе прихода. Она је као непотпуне и лажне одбацила пореске пријаве 37 приватних угоститеља и посебним поступком утврдила им порез и мјесни самодопринос за 81. годину у износу од 950 милиона динара. Пореске обавезе 58 грађана који се баве занатском дјелатношћу износили су укупно 700 милиона. То значи да је сваки занатлија платио у просјеку по 12 милиона динара пореза и доприноса, док су приватни угоститељи платили у просјеку по 23 милиона. Четворица су платили по 50 милиона динара.

ПРОГРАМ ПРОСЛАВЕ 8. МАРТА

Поводом обиљежавања 8. марта — Међународног дана жена, Општинска конференција за питања друштвеног положаја жена организује 5. и 6. марта 1983. године дводневни излет на Жабљак. Учешће је 1.600 динара по особи. Полазак из Будве испред зграде „Зета-филма“ у суботу 5. марта 1983. године у 7 часова, а повратак из Жабљака у недељу вече, 6. марта.

Осмог марта у 19,00 часова одржаће се свечана академија са културно-забавним програмом у хотелу „Маестрал“.

Послије тога Секција за питања друштвеног положаја жена — Свети Стефан организује другарско вече.

Од 8. до 10. марта биће у Модерној галерији отворена изложба жена сликара у организацији Културног центра.

Колико у општини Будва има грађана који плаћају порез? Колики су ти износи, с обзиром на проширено мишљење о великом броју богаташа у Будви? Ево неколико основних података из

Регистровано је и 600 пореских обвезника по основу бављења пољопривредом, и њихове обавезе износе 41 милион динара. У прошлој години овјерено је 135 купопродајних уговора о промету некретнина и по том основу наплаћен порез од преко једне ипо милијарде.

Пореска управа је констатовала да Самоуправна интересна заједница становања од 1978. године није наплаћивала порез од власника купљених станова. Ради се о укупној суми која, како су нам рекли у Управи прихода, прелази 700 милиона динара.

По основи издавања кредита у прошлој години 1.509 домаћинстава остварило је приход од 13 милијарди динара, а порез и мјесни самодопринос по том основу износи близу двије милијарде.

Изненађује податак да је лани свега седам грађана платило порез из укупног прихода. То су били обвезници грађани чији су приходи у 1981. години били већи од 30 старих милиона. Поједини грађани довијају се на разне начине, па отварају жиро рачуне на име дјете и баба, и онима који им шаљу новац дају те жиро рачуне, како би избјегли плаћање пореза.

Управа прихода донијела је прошле године 311 рјешења о принудној наплати пореза, па је тако наплаћено близу милијарду динара.

М. БРАИЛО

Гранд-хотел „Свети Стефан“ — најчистији у прошлој години

САВЈЕТОВАЊЕ О ПРИПРЕМАМА ЗА ТУРИСТИЧКУ СЕЗОНУ

Смањена је конкурентност туристичке понуде Црне Горе на међународном тржишту

(Наставак са 1. стране)

У припреми овогодишње сезоне — речено је на савјетовању — морају се укључити сви субјекти, који су, директно или индиректно, везани за туризам. Међутим, досадашња пракса је показала да главни терет припрема пада на угоститељско-туристичке организације у друженом раду, док се остали субјекти, посебно комуналне организације, недовољно или касно укључују. Од добро обављеног посла и остваривања постављених задатака на спровођењу припрема за сезону зависе и крајњи резултати туристичке бербе и враћања повјерења у пољудани углед наше туристичке понуде. — Треба схватити — истакао је предсједник Браговић — да је то једна од првих обавеза сваког учесника у туристичком привређивању и да мобилност у тим припремама треба да постоји као да је сезона већ почела. Правдање за многе пропусе не могу се више тражити у посљедицама земљотреса. У питању је чињеница да су разлози, прије свега, субјективне природе, најчешће нерад и неорганизованост појединих субјеката због чега се мора заостригати питање одговорности.

Уводно излагање поднио је др Стеван Поповић, предсједник Републичког комитета за туризам, који је, између осталог, нагласио да изузетно сложени услови у којима се одвија туристичка сезона 1983. године, испољене субјективне слабости и недостаци који су је пратили (лоша снабђеност пољопривредно-прехранбеним и другим производима, бензином, керозином, дуже задржавање туриста на граничним прелазима због прегледа и царинења, кашњења увоза стране штампе, низак ниво и квалитет услуга у односу на формирање цијена, појачана конкуренција на иностраном тржишту, антипропаганда вршена у иностранству и сл.) условили су потребу да се припреми за овогодишњу сезону посвети већа пажња, како у организацијама туристичке привреде, тако и код других субјеката у општинама и Републици.

Да би се наведени циљеви реализовали Републички комитет за туризам урадио је „Програм мјера и активности за припрему туристичке сезоне 1983. године“, који је усвојило Извршно вијеће Скупштине СР Црне Горе и чији су задаци обједињени у више група: изградња и пласман смјештајних капацитета, повећање туристичког промета и девизног прилива, побољшање квалитета услуга, снабдијевање пољо-

Стамбене зграде у Будви

привредно — прехранбеним производима, политика ције на, пропаганда и туристичко информисање.

ВРАЋАЈУ НАМ СЕ ПЕНАЛИ ИЗ ПРОШЛЕ ГОДИНЕ

— Положај Југославије на међународном туристичком тржишту у прошлој години не може се оцијенити као повољан — рекао је др Стеван Поповић. Смањена је конкурентност туристичке понуде Црне Горе на међународном тржишту. Томе су у првом реду допринијеле високе цијене у приватном смјештају, у камповима и вантационској потрошњи, као и неповољни однос између квалитета понуде и нивоа цијена и праксе што се ове цијене уговарају у националним валутама, а не у динарима.

Што се тиче туристичких услуга основних организација може се констатовати да је у појединим објектима присутна забрањивајућа тенденција опадања квалитета услуга. На многе пропусе указали су сами гости. Наиме, када је ријеч о смјештајним објектима приближно сваки пети гост није задовољан опремом купатила, сваки девети квалитетом смјештаја, сваки шести изражава незадовољство хигијеном, док је сваки десети незадовољан исхраном, наглашавајући да недостају домаћи специјалитети („Квалитетни југословенски специјалитети могу се добити само у Западној Њемачкој“, или „Увијек исти доручак“ — били су одговори у анкети). Гости су изразили и незадовољство мрежом путева, те ПТТ и услугама агенција и банака. Сваки трећи није задовољан снабдевености трговине, што, свакако, треба да забрине с обзиром на доминацију ове врсте капацитета смјештаја (домаћа радност и кампови), прије свега, односно упућености ових туриста на малопродајну мрежу. Услугност угоститеља је, такође, на незадовољавајућем нивоу, културни живот је, чини се, у доброј мјери препуштен самосналажењу, мада се још увијек можемо поуздати у традиционално гостопримство локалног становништва (ваља истаћи

њену приватног клиринга и повећању девизног прилива од туризма. Интерне контроле и активности инспекцијских служби, посебно девизних, треба у већој мјери да спријече негативне појаве замјене и наплате у девизама.

Што се тиче друштвене самозаштите — речено је на састанку — обавезе из ове области се не извршавају како је то договорено, па би у овој сезони већој будности требало поклонити још више пажње у циљу личне сигурности сваког госта.

СНАБДИЈЕВАЊЕ ЋЕ БИТИ БОЉЕ

Ради отклањања проблема у области снабдијевања потписан је Друштвени договор о обезбјеђивању и коришћењу девиза за плаћање приоритетног увоза одређених производа, односно сировина за њихову производњу у 1983. години на јединственом југословенском тржишту. Очекује се да мјере у снабдијевању дефицитарним артиклима дају конкретне резултате већ у првом кварталу 1983, па има основа да се до главне туристичке сезоне дијелом поврати повјерење у туристичку понуду Југославије. Но, и поред тога, треба очекивати потешкоће у снабдијевању свијежим месом.

СТАЊЕ ПРОДАЈЕ НЕ ЗАДОВОЉАВА

Главни разлози смањеног броја ноћења у прошлој години — рекао је др Ратко Вукчевић, генерални директор ХТО „Монтенегротурист“ — су нам већ свима добро познати. Међутим, све треба

да нас забрине што нам туристички сервис опада. Зато би ова сезона требала да одигра значајну улогу у отклањању свих недостатака и подизању нивоа туристичких услуга.

Стање продаје хотелских капацитета на иностраном тржишту је на нивоу прошле године у ово вријеме, што не може да нас задовољи, с обзиром да имамо 2.000 нових кревета. Међутим, предузете су додатне мјере пропаганда да продаја боље крене. Присутни смо на свим великим сајмовима у земљи и иностранству. Од извођача радова имамо чврсту гаранцију за поштовање рокова завршетка нових хотела („Авала“ у Будви и хотел у Петровцу). Обраћа се посебна пажња и домаћем тржишту. На плану снабдијевања предузете су мјере и очекујемо да ће оно бити боље од прошлогодишњег. Уговорили смо набавку основних прехранбених артикала преко „Монте негромерца“, а у току марта сlijеди потписивање уговора са снабдјевачима у чему очекујемо подршку банака, које су и до сада имале пуно наше разумијевање.

— Овакву сезону смо и очекивали — изјавио је директор ООУР „Монтенегроекспрес“ Дики Кажанеца, и, ако бисмо рекли другачије, не бисмо рекли истину. Зато морамо да урадимо све да повратимо пољудани углед наше туристичке понуде и то не само за једну сезону, већ и дугорочије, како би она била конкурентна на међународном туристичком тржишту.

Надежда МИТРОВИЋ

ИСКРИЦЕ

Компромитијући пут

У припремама за туристичку сезону да ли неко мисли на поправку оног ружног и запустеног пута ка Дому здравља?

Мисли, колико на лањски снијег!

САД — У АКЦИЈУ

Акциони програм Општинског комитета и планови рада основних организација СК су готови. Комунисти, докажи те се!

МАЛО ХЉЕБА

Ако у Будви, недјељом, хљеб нијесте радили купили, мало је наде да ћете га касније игде наћи.

Стари, добро познати штосови наше трговине.

ОСНОВНО (НЕ)РАД

Говори се да би се несташнице појединих роба избјегле, ако би дошло до повезивања производње и трговине.

Пољопривредни произвођач. Вулко, ни с ким се не повезује ни ти удружује, већ опљу

не шаке, и код њега несташнице нема.

ВИДЈЕЋЕМО ИХ

Комуналци обећавају да ће ове сезоне бити у другом, бољем издању.

Само да не буде: обећање...

ПРИПРЕМЕ ПРИПРЕМА

Изгледа да су у завршној фази припреме припрема почетка радова на будванском Старом граду.

ПАТИ ОД ЗАДУЖЕЊА

Друг Цилинд има око петнаестак друштвених задужења: два-три су му радна, а што се тиче осталих... Можда ће му требати за биографију.

ТВ МУКЕ

Ере, што имамо телевизију: чим мало јаче загри останемо без ТВ програма.

— Што чешиће не загри! — коментарише један ТВ гледалац.

Милован Пајковић

Приморске новине

Лист ССРН општине Будва. Уређује: Редакцијски колегијум, Главни и одговорни уредник: Владимир Станишић. Издавач: Општинска конференција ССРН — Будва адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва телефон: 41346 — Број жиро-рачуна 20710-678-287 код СДК Будва — Штамп: Издавачко-штампарска радна организација „Обод“ — Цетиње — Преплата: годишња 100 дина; за иностранство 280 дина. — Рукописи се не враћају

План употребе средстава за обнову и изградњу наше Општине по основу штете од земљотреса

Програм мјера и активности за припрему туристичке сезоне

У протекле четири године од катастрофалног земљотреса санирана су или обновљена знатна материјална добра у нашој општини. На основу годишњих планова, а у складу расположивих средстава, давани су приоритети у почетку смјештају становништва, а касније санацији и обнови привреде. У 1982. години приоритет је дат обнови и изградњи привредних, посебно угоститељско-туристичких објеката, па је у ту област усмјерено 70% расположивих средстава, и то за завршетак санације објеката на Бечићкој плажи, у Светом Стефану, одмаралишта „13 мај“, Међународног оmlадинског центра и хотела „Парк“, који су комплетирали и побољшали туристичку понуду. Завршени су радови на хотелу „Ас“, чиме је добијено 420 нових кревета, као и објекат Природног лијечилишта „4 јули“ у Петровцу. Средства која су усмјерена на „Авалу“, „Могрен“ и хотел „Петровац“ омогућила су интензивирање радова на овим објектима.

Електродистрибуција је усмјерена средства утрошила на трафостаници у Мажићима. Комунално-стамбена радна организација је дио неискоришћене штете утрошила за опремање ООУР Комуналне службе и реконструкцију сепарације шљунка и камена на Брајићима.

У 1982. години усмјерена су и дијелом искоришћена средства за довршење пројектне документације Старог града, санацију водоводног система и рјешавање осталих инфраструктурних проблема.

СИЗ становања дијелом средстава покрива дио краткорочних кредита узетих за финансирање санације и изградње станова у друштвеној својини.

Програмом употребе утврђена је годишња динамика усмјеравања средстава која валоризацијом за 1980. и 1981. као и проценом валоризације за 1982. годину износе:

Година	Износ
— 1979.	969.574.000
— 1980.	909.241.000
— 1981.	816.927.000
— 1982.	854.288.000
— 1983.	997.258.000
— валоризација за 1980. годину	185.961.497
— валоризација за 1981. годину	594.800.554
— валоризација за 1982. (процјена)	405.266.000
Укупно програмирана средства (I)	5.814.316.051

По одлукама Скупштине Фонда до сада су усмјерена следећа средства:

Година	Износ
— за 1979. годину	745.365.358
— за 1980. годину	937.590.899
— за 1981. годину	1.031.565.063
— за 1982. годину	1.196.063.785
— за 1983. годину	759.734.136
— усмјерена средства преко Фонда солидарности	119.518.000
— усмјерено за путеве на нивоу Републике	151.841.534
Укупно усмјерена средства	4.941.698.805
Слободна средства за усмјеравање у 1983. години	872.617.246

ПЛАН УПОТРЕБЕ СРЕДСТАВА ЗА 1983. ГОДИНУ

Укупна средства општине за 1983. годину износе:	
— Усмјерена средства за 1983.	759.734.136
— Слободна средства	872.617.246
Укупно:	1.632.251.382

Одлуком Републичког фонда за обнову и изградњу корисницима с подручја Будве усмјерена су следећа средства за 1983. годину.

КОРИСНИЦИ	Износ
РО у оснивању „Словенска плажа“	700.000.000
МОЦ — Бечићи	5.731.000
ООУР за одржавање станова	11.006.923
ООУР Водовод и канализација	4.900.000
РО Јадрански сајам	4.375.000
Будванска основна банка	7.697.593
СИЗ за изградњу и уређење	4.432.678
СИЗ социјалне и дјечје заштите	1.667.208
СИЗ физичке и техничке културе	9.957.334
Центар за ревизију ГУП-а	9.967.000
Укупно:	759.734.136

Слободна средства за 1983. годину усмјеравају се следећим корисницима:

- Техногас „ГОЧ“ — ООУР „Технички гасови“ — 9.000.000 за санацију и реконструкцију објеката. Овај износ обезбјеђује се по основу процијењене и признате штете.

- ООУР ПТТ Будва 30.000.000 динара за изградњу поште у Петровцу. Овај износ се обезбјеђује на терет средстава валоризације, који припада општини Будва.

- Агрокомбинат „13 јул“ 15.500.000 динара за изградњу трговинских објеката у

Петровцу и Светом Стефану, и то по основу процјене и признате штете 11.471.000, а преостали износ из средстава валоризације.

- РО у оснивању „Словенска плажа“ за затварање конструкције финансирања II фазе изградње, а из валоризације која припада општини Будва усмјеравају се следећи износи по годинама: у 1983. — 20.000.000, у 1984 — 500.000.000 и у 1985. — 370.000.000 динара.

- ООУР „Палас“ усмјерава се 80.000.000 динара за довршетак радова на хотелима „Палас“ и „Ас“.

- ООУР-у „Авала“ 60.000.000 динара за довршетак радова на објекту старог града „Авала“.

- ООУР-у „Могрен“ 15.000.000 динара за рјешавање инфраструктурних проблема у Ауто-кампу „Јаз“ (водовод и канализација).

- ООУР-у „Монтенегро-експрес“ — 25.000.000 динара за изградњу објеката у Сервисној зони Јаз.

- ООУР-у „Петровац“ — 50.000.000 динара за изградњу туристичко-угоститељских капацитета.

- Будванској основној банци — 61.117.000 динара за затварање конструкције финансирања изградње банке у Петровцу.

- Ауто-мото друштво — 8.000.000 динара за стварање најнужнијих услова за рад и пружање услуга. Од овог износа по основу признате штете усмјерава се 4.934.000 динара, а остатак су средства валоризације.

- СИЗ становања — 90.000.000 динара за покриће обавеза по основу краткорочних кредита којима је финансирана санација и изградња станова у друштвеној својини. Овим се дјелимично рјешава проблем Будванске основне банке, јер ће се обим дуговања СИЗ-а по овом основу, која су првобитно износила 290.000.000 динара, свести на 100.000.000 динара. Овај износ обезбјеђује се по основу признатих и привремено усмјерених штета.

- СИЗ-у за изградњу и комуналну дјелатност усмјерава се 165.000.000 динара за финансирање следећих намјена: за финасирање комуналне инфраструктуре 75.000.000, пројектовање каптаже Подгорских врела и изградњу резервоара за снабдијевање водом — 50.000.000 и за санацију и изградњу будванске луке 40.000.000 динара.

- Исто тако, за изградњу луке, на терет средстава из 1984. године, усмјериће се СИЗ-у у још 40.000.000 динара.

- СИЗ-у за науку и културу — 50.000.000 динара из средстава признате штете за санацију и изградњу бедема Старог града.

- Заводу за изградњу и уређење општине усмјерава се 17.000.000 динара за измирење дуговања по основу изградње пословне зграде.

- Износ од 52.000.000 динара усмјерава се за измирење обавеза по кредитима грађана сходно одлуци о условима и начину одобравања кредита грађанима за отклањање последица земљотреса.

У времену до 1. маја треба обавити низ послова. Као прво, испитати могућности и прикључити на главни колектор поједина насеља и објекте, посебно у Бечићима (Борети и Ивановићи) и Петровцу (приобална улица и насеље „Нерин“). Извршиоци ООУР „Водовод и канализација“ СИЗ за изградњу и мјесне заједнице.

Размотрити проблеме у вези рјешавања комуналне инфраструктуре за ново насеље „Солидарности“ у Будви. Извршиоци: СИЗ за изградњу, Мјесна заједница Будва I, Општинско вијеће синдиката и заинтересована домаћинства.

Прегледати све канализационе уређаје, терасе и пумпе, а посебно прикључке на главне колекторе и испусте у мору у Будви, Светом Стефану и Петровцу, укључујући хотел „Ас“. Посебну пажњу посветити објекту на врху полуострва „Завала“. Извођачи: ООУР Водовод и канализација и Електродистрибуција.

Договорити се са „Југопетролом“ око оспособљавања бензинских пумпи на подручју општине.

У приобалној улици у Петровцу (пored баште хотела „Сутјеска“) уклонити дјелове зидова на стамбеним објектима страдалим у земљотресу у обиму у којем представљају опасност за пролазнике. Извршиоци: ООУР „Петровац“ и Одјељење за инспекцијске послове.

Уредити депоније поред путева. Извршиоци: Инвеститори који их користе.

Треба обезбједити довољне количине воде за ауто-камп „Јаз“ и забранити постављање шатора и камп-приколица на плажи, а за те потребе обезбједити нове просторе у њеном залеђу. Извршилац: ООУР „Могрен“.

Оправити све клозете на плажама и одредити организацију која ће се бринути о њиховом одржавању. Извршиоци: СИЗ за изградњу, ООУР Чистоћа.

Обезбједити пролазе за туристе и мјештане кроз залеђе „Словенске плаже“. Извршиоци: ООУР „Словенска плажа“ и Општински комитет за урбанизам.

Оспособити и поправити јавну расвјету на подручје читаве општине, уз исправљење, замјену и фарбање стубова, замјену сијалица и обезбјеђивање опасних мјеста од удара струје. Извршиоци: Електродистрибуција и СИЗ за изградњу и комуналну дјелатност.

Усвојити и реализовати програм постављања привремених објеката, с посебним оствртом на њихов изглед, локацију и понашање њихових корисника. Извршиоци: СИЗ за изградњу и комуналну дјелатност и Општински комитет за урбанизам.

Све приколице, посебно оне из центра насеља и близине хотела, било коришћене или не, уклонити и сакупити на једном мјесту. Извршиоци: Штаб цивилне заштите мјесне заједнице.

Све власнике одмаралишта обавезати да уреде своје објекте и њихова дворишта. Извршиоци: Општинско одјељење за инспекцијске послове и Координациони одбор за реализацију програма мјера.

Оправити коловозе магистралне путеве, бранике и саобраћајне знакове. Прегледати и, евентуално, поправити све рекламне табле (фирме) у насељима и поред путева. Оправити семафор у Будви и одржати га у исправном стању.

У циљу привлачења што већег броја туриста појачати пропагандну и општу туристичку пропаганду, укључујући обилазак појединих емитивних подручја и организовање конференције за штампу уз коришћење свих осталих средстава пропаганде. Извршиоци: „Монтенегро-експрес“ и Туристички савез општине.

Организовати уредан превоз аутобусима свих туриста који долазе возовима у Титовград, Сутоморе и Вар и о томе дати обавјештење преко средстава информисања. Извршиоци: Координациони одбор за праћење реализације програма мјера и активности за припрему туристичке сезоне, „Монтенегро-експрес“, „Тара“, „Аутобока“ и Туристички савез општине.

У припрему туристичке сезоне укључити све грађане, омладину и ђаке и путем масовних акција чистити и уређивати поједина насеља, шеталишта, излетишта и паркове. Извршиоци: Мјесне заједнице и мјесне организације ССРН.

Ускоро треба да се пусти у експлоатацију хотелски комплекс „Авала — Могрен“, за који се претпоставља да ће радити и зими. У циљу што боље рекламе за рад у зимским мјесецима, потребно је потенцијалну клијентелу стално обавјештавати на прикладан начин о временским приликама на нашем подручју. Извршиоци: „Монтенегро-експрес“, ООУР „Авала“, Метеоролошка станица и Туристички савез.

У посљедњих неколико година дошло је до осјетне стагнације, па и пада квалитета и разноврсности културно-забавног живота у нашим угоститељским објектима и опште. Како културно-забавни и спортски живот представљају важне компоненте наше укупне туристичке понуде, овом питању треба посветити пуну пажњу.

У циљу подизања квалитета услуга, током туристичке сезоне, организовати такмичење за избор најбољих у појединим дјелатностима, којима би се, на крају туристичке сезоне или године, уручила признања и награде. Извршилац: Туристички савез општине.

Треба изградити зелене пијаце у Буљарици, Бечићима и на Јазу. Извршиоци: „Јадран“, „Могрен“, „Петровац“ и заинтересоване трговинско-угоститељске организације.

Поставити мини репетитор за Завалу за подручје Бечића и одржавати остале репетиторе на подручју општине. Извршиоци: ООУР „Хотели Бечићка плажа“, Мјесна заједница Бечићи и РТТ.

САВЈЕТОВАЊЕ О ЕКОНОМСКОЈ СТАБИЛИЗАЦИЈИ

Касни се са доношењем програма

Привреда наше општине, посебно туристичко-угоститељска, налази се у незавидној ситуацији. По први пут послје много година јављају се губици, и то у ООУР „Палас“ и одмаралишту „4. јули“ у Петровцу. Све остале радне организације послују на ивици рентабилитета, што је знак за покретање свих снага у тим колективима у проналажење мјера које треба да означе боље пословање.

Ово је, између осталог, констатовано на савјетовању с привредницима општине које је организовао Предсједништво Општинског комитета СК.

Међутим, како је у уводном излагању истакао секретар Предсједништва Владо Дулетић, тај аларм као да је изостао. Веома мали број радних организација до нио је дугорочне стабилизационе програме. Већина колектива на том важном послу није још увијек ништа урадила. А то је приоритетан задатак кога треба ваљано урадити. Није, наиме, потребно усвајати папире, како би се задовољила нука форма, него треба сачинити документе, веома студиозно и темељито, који треба да трасирају пут ка превазилажењу кризе. Планови се морају начинити што прије, али, иако је рок краatak, могу се и морају направити ваљано. У њиховој изради треба да узму учешћа радни људи по колективима у што већем броју.

Посебно је тешка ситуација у ООУР „Палас“. Губици за протеклу годину износе око 90 милиона динара.

Како је истакао директор овог колектива, Војо Грегорић, разлози губитака су, прије свега, неповољни кредити који су коришћени за куповину хотела „Ас“ и изградњу новог хотела „Палас“. Радници примају умањене личне дохотке — просјек износи 8.500 динара — па има доста незадовољства. Постоји бојазан да ће добри стручњаци — конобари и кувари — напустити организацију, што би био још један ударац пред почетак сезоне. По ријечима Грегорића, да би и „Палас“ боље пословао, очекује се помоћ шире заједнице. Прије свега, комунална инфраструктура је годинама проблем Петровца. Разроване улице, запустјела главна улица уз обалу, прљавиштина и друго тје рају госте из овог до земљотреса изузетно привлачног летовалишта.

Губици у Одмаралишту „4. јули“ износе око 10 милиона динара и резултат су неповољних инвестиционих кредита. Према ријечима др Војо Франчевића, руководиоца овог објекта, посјета гостију, ратних војних инвазија, због којих је објекат и грађен, све је слабија. Док је, рецимо, 1981. године кроз одмаралиште прошло око 2.000 гостију — пацијената, лани их је било свега 400. Због тога, како је истакао он, предстоји „отварање“ објекта за друге госте. Поготову што је лоциран на изванредном мјесту, има добар кадар и све услове за рад. Тако ће и каса „4. јула“ у наредном периоду бити пунија.

С. Г.

Још једна тешка година очекује туристичке раднике Петровца

Општински комитет Савеза комуниста ангажовао се у припремама за туристичку сезону. Радна група, заједно с предсједником Комитета Урошем Зеновићем и секретаром Предсједништва Владом Дулетићем, одржала је неколико састанака у Петровцу у намјери да се информисе о току припрема и пружи помоћ организацијама Савеза комуниста у извршавању тог значајног задатка. Констатовано је да партијске организације прошлих година нису пратиле ток припрема за сезону, ни-

ти ангажовање свог чланства на извршавању најважнијих задатка у самоуправним органима, делегацијама и друштвено-политичким руководствима. Дешавало се да су на нивоу Општине сачињавани програми припрема за сезону без сарадње с базом, што се негативно одражавало на успјех припрема. Обично је, по завршетку сезоне, констатовано да многи задаци нису извршени. Зато је Општински комитет покренуо иницијативу да се у основним организацијама провјери реалност програма,

односно да оне сачине програме активности и да свако учини оно што је у могућности, и то ангажовањем омладине, пионира, мјесних заједница и кућних савјета.

Поставило се и питање како да Савез комуниста учествује у припремама за туристичку сезону. Било је мишљење да треба програмима активности одредити кошта треба да ради. Пошто је констатовано да Савез комуниста не треба да диктира другим субјектима шта треба да раде, предложено је да свака основна ћелија друштва, ООУР, погон, мјесна заједница, кућни савјет и омладинска организација сачине своје програме припрема, да једни другима не држе лекције о томе што би све требало урадити, него да свако засуче рукаве и уради оно што може испред својих кућа и стамбених зграда.

Секретаријати основних организација треба да прате рад чланства, њихову ангажованост у оним тијелима нашег самоуправног система и да оцјењује њихов рад. Је дан секретар основне организације замислио је да на првом састанку позове чланове да у току састанка на пола арака папира, који ће им додијелити, запишу своја задужења.

За Петровчане ће ово бити још једна тешка година. Планира се губитак од око девет милијарди, колико износи и онај из прошлогodiшњег пословања! Преко 70 комуниста ООУР „Палас“ у својили су програм припрема и одлучили да учествују у радним акцијама на уређењу околине новог хотела, да се спријечи осипање стручног кадра који одлази из Петровца. Радници ООУР „Палас“ већ дуже времена примају умањене личне дохотке за 21%, па шеф сале у хотелу „Ас“ прима свега милион старих динара, а шеф рачуноводства са 30 година радног стажа милион и триста хиљада динара.

Нови хотел „Палас“, који ће имати 360 кревета и богати садржај боравка, биће завршен до априла. Иако још има доста посла, с обзиром да су средства обезбијеђена а у завршним радовима учествује 350 радника и да је већ стигла сва опрема, рачуна се да неће бити закашњења.

Око 170 радника „Паласа“ плаћаће и ове године цех због мегаломанске инвестиционе политике. Ануитет и камате у износу од 1,6 милијарди динара за хотел који ће тек у априлу бити пуштен у рад доспјели су већ у прошлој години и уз велика оптерећења за „Ас“ представљају додатно оптерећење за овај колектив.

Проблеми ООУР „Петровац“

Како се основна организација „Петровац“ припрема за предстојећу сезону, о томе је било ријечи на састанку представника те организације и радне групе Општинског комитета Савеза комуниста. У Петровцу је регистровано 2.500 кревета у домаћој радиности. Извјестан број тих кревета закупљују и неке организације из наше Републике и СР Србије које не плаћају све обавезе као ООУР „Петровац“, па се радници овог колектива жале на неједнаке услове привређивања. ООУР „Петровац“ платио је лани 93 милиона динара за одржавање јавних површина, а „Интурс“ из Титовграда и други закупци, дакле они који обављају исте послове, ни динара! Интересантно је да су органи управе у општини тражили да „Петровац“ наплати од „Интурса“ и других посредника допринос за одржавање јавних површина!

У Петровац су на преговоре о закупу приватних кревета дошли представници неких већих радних организација Индустије мотора — Раковица, неких организација из Суботице, Ваљева и Горњег Милановца, с којим нису могли склопити коначне уговоре због тога што Општина још није била одредила цијене смештаја у приватним собама.

У „Монтенегроекспресу“ је обављен договор свих ООУР-а домаће радиности да се побољша међусобна сарадња, да „Монтенегроекспрес“ продаје капацитет, а да се организације брину о свим другим питањима, у првом реду о побољшању услова смештаја и већој брзи за домаће госте.

Речено је да треба извршити нову категоризацију приватних соба и измијенити критеријуме о локацијама зграда. Систем провизије (5%) није добар и треба га измијенити на основу договора издавалаца соба и оних који треба да брину о пласману и пропаганди.

ООУР „Петровац“ ангажовао је музику која свира у једном ресторану, у затвореном простору. Првог дана имала су приличан приход, јер су радили до 23,30 часова. Онда је дошла милиција и забранила им рад послје 22 часа. Угоститељи сматрају да музика у затвореном простору не смета грађанима и може да ради и послје 22 часа.

М. Б.

ПРЕКВАЛИФИКАЦИЈА НЕЗАПОСЛЕНИХ

„Словенска плажа“ ће идуће године бити велико хотелско насеље специфичног карактера и с посебном организацијом пословања. За нове објекте треба ће и нови кадрови, па у овом колективу томе поклањају дужну пажњу. За разлику од осталих организација удруженог рада у нашој општини, „Словенска плажа“ у планирању кадрова није заборавила незапослене.

Имајући, наиме, у виду знатан број незапослених туристичких техничара, свршених гимназијалаца и рецепционера, који у догледно вријеме тешко могу наћи запослење у струци за коју су се школовали, „Словенска плажа“ и Самоуправна интересна заједница за запошљавање покушала су да ријеше проблем недостатка конобара, кувара и послastiчара, преквалификацијом незапослених. Ускоро ће бити расписан конкурс и онима који буду изабрани предстоји двомјесечна настава и практични рад из предмета које нису имали у претходно завршеној школи, а затим рад на одређено вријеме током

За примјер и похвалу

туристичке сезоне на пословима за које се оспособљавају. Наравно, уз лични доходак. По завршетку туристичке сезоне им предстоји друга фаза преквалификације (уз материјалну надокнаду у виду стипендије), а онима који ово дошколовање успијешно заврше даје се диплома квалификованог радника (кувара, конобара или послastiчара — зависно од тога за шта се оспособе) и стално запослење од 1. маја 1984. године.

Да би се сазнала мишљења и интересовања незапослених туристичких техничара, свршених гимназијалаца и рецепционера о преквалификацији која гарантује стално запослење, организован је почетком мјесеца састанак на коме су незапослени о

свему овоме детаљно информисани. Мада на том првом сусрету незапослени нису били одушевљени преквалификацијом, вријеме које им је остављено за размисање и одређивање показало је да се већина тада присутних одлучило за промјену занимања и стално запослење. Мада се на тако нешто није ни лако ни једноставно одлучити, нити су незапослени криви што им је друштво омогућило да заврше школу и стекну дипломе које им не значе и запослење, изгледа да је све теже долажење до посла убиједило незапослене да је важније „да ли уопште радиш него шта и гдје радиш“, па су ову акцију „Словенске плаже“ подржали и покушали да на тај начин рјешавају питање своје egzистенције.

Уз ову кратку информацију о акцији „Словенске плаже“, која је за примјер и похвалу, истакимо да би тим путем требало да пођу и остале радне организације и да бисмо рјешавањем проблема недостатка кадрова могли дјелимично рјешавати и проблем незапослених.

В. М. С

ИЗ ДОМА ЗДРАВЉА

Најсавременија опрема се
још не користи

Свима у нашој општини 15. априла 1979. године било је тешко када смо остали без више значајних објеката, али најтеже нам је било што нам је страдао Дом здравља. Љекари и друго особље уселили су се привремено у баракe Комуналне радне организације „Јужни Јадран“ и у један велики шатор, гдје су обављали тежак и одговоран посао.

— Нико тада није ни помишљао да ће на другом мјесту бити грађан Дом здравља — каже медицинска сестра Марија Зеновић. — А ово што је саграђено прегломозно је и нефункционално: умјесто 3.500 м² површине корисног простора довољно би било 2.000 м².

— Још увијек немамо гријања, па се у чекаоницама смрзавају пацијенти. Раде свега два телефона — 41-457 и телефон хитне помоћи 94. Када пада киша, долаз у Дом здравља пре-

најсавременија и за један разуман период може задовољити све потребе наше комуне. Компјутеризована лабораторијска техника и апарати зубне технике нису у употреби, а рентген апарат само дијелом користимо. Наш приоритетан задатак је да ту опрему што прије активирамо, а за то нам је неопходан стручни кадар.

— Задовољити здравственим услугама грађане и многобројне туристе веома је тешко, како ћете то чинити у овогодишњој сезони?

— Планирамо да отворимо пунктове у Буљарици и Јазу, затим у свим одмаралиштима гдје се укаже потреба, имаћемо сталне службе у хотелским комплексима у Бечићима и Светом Стефану. За ове потребе у сезони примјећујемо три лекара опште праксе и више медицинских сестара. Иначе, преко цијеле године имамо сталну службу хитне помоћи која ради у Будви и Петровцу.

— Да штитимо човјеково здравље. У октобру прошле године донијели смо стабилизациони план. Болеснике упућујемо првенствено у медицинске центре у Цетиње и Котор а само изузетно, уз сагласност Комисије СИЗ-а за здравство, у друге центре. Сваки лекар обавезан је да води евиденцију о свим боловањима, упућивањима на болничко лијечење, специјалистичке прегледе, на инвалидску комисију, о чему сваког мјесеца подноси извјештај. Посебно, сваки мора да прати потрошњу љекова. Забрањено је прописивање љекова мимо Правилника о прописивању љекова у нашој Републици.

С. Паповић

НОВА ЗГРАДА
ЗДРАВСТВЕНЕ
СТАНИЦЕ У
ПЕТРОВЦУ

Здравствену станицу у Петровцу ускопо ће замијенити нова (700 квадратних метара) коју Дом здравља гради из сопствених средстава. Изградња овог објекта је неопходна због нарасталих потреба у Петровцу. Завршетак радова очекује се до краја септембра, а њена цијена биће око 35 милиона динара.

ЖУТИЦА

Од жутице, према дјеловоднику у Одјелу педијатрије, од септембра 1982. године до 13. фебруара ове године обољело је три десет и петоро дјеце. Ова заразна болест до данас није искоријењена, а по мишљењу медицинских сестара Марије Зеновић и Гордана Драгутиновић разлог треба тражити у лошој комуналној хигијени.

— Атмосферске воде зачепиле су готово све одводне канале, које годинама нико не чисти. То је разлог што у Будви имамо жутицу и још нека за разка обољења.

дставља за пацијента прави „сафари“ — примјећује медицинска сестра Гордана Драгутиновић.

Доктор Тадија Николић, педијатар, директор Дома здравља, истиче:

— У здравству наше општине — у Будви, Светом Стефану и Петровцу — ради 75 лица — шест љекара специјалиста, осам љекара опште праксе, пет стоматолога, а остало су радници с вишим и средњим стручним спремом. Немамо микробиолога, биохемичара, рентген техничара, због чега не можемо да пружимо комплетну дијагностику. Опрема коју посједујемо је

ИЗ РЕПУБЛИЧКЕ СТАНИЦЕ МИЛИЦИЈЕ ЗА БЕЗБЈЕДНОСТ САОБРАЋАЈА

У прошлој години евиден-
тирано 548 удеса

У Станици милиције за безбједност саобраћаја стално је ужурбано.

— Тако је то сваки дан — истиче командир Феке Меховић. — Наши милиционери контролишу 160 километара Јадранске магистрале од Дебелог бријега до албанске границе. У току 1982. године евидентирано је 548 саобраћајних удеса, а годину дана раније било их је 547. На нашем дијелу Јадранске магистрале погинуло је, прошле године 18, а 1981. 20 лица. Теже повријеђених у прошлој години било је 112, а 1981. године 74.

— Који су узроци? — пита га Меховић.

— Узрок свих тежих саобраћајних удеса био је алкохол. Од осамнаест погинулих два пјешака су изгубили животе под точковима аутомобила, такође, због претеране употребе алкохола.

— Колико сте контролисали возила у 1982. години?

— 84.803. Од тога броја искључено је из саобраћаја

25.667, а опоменут је 13.071 возач. На лицу мјеста кажњено је 8.750 возача, одузето је 250 возачких дозвола, највише због војње у припитом стању. Само у јануару ове године одузето је 35 дозвола.

— Да ли има и таквих који сиједају за волан без положеног возачког испита?

— Таквих смо прошле године ухватили 104.

— Колико је било оних који су возилом направили неки привредни преступ?

— Надлежним органима за привредне преступе поднијето је 928 пријава, и то највише против лица која се налазе на одговорним мјестима у радним организацијама. Иначе, од наше стране поднијето је још 2.918 прекршајних пријава.

Станицу милиције за безбједност саобраћаја за Јужни Јадран похвалио је прошле године републички секретар за унутрашње послове Слободан Филиповић.

С. П.

Све значајнија активност Општинског архива

Ових дана разговарали смо у Општинском архиву о активности ове културно-научне институције у прошлој години. Сазнали смо да је сполна служба Архива обавила 106 посјета регистратурама на територији општине, са задатком контроле извршења обавеза на сређивању, заштити и евидентира-

њу регистарског материјала и архивске грађе. Највећи број посјета обављен је у Скупштини општине, Основној заједници здравствене дјелатности радника и земљорадника, „Монтенегротуристу“ и Комуналној радној организацији „Јужни Јадран“. Из Скупштине општине преузета је архивска грађа за период 1945—1955. године. Треба истаћи да је добавио дио грађе уништен од за то одговорних радника у Скупштини општине, када су је, последице земљотреса, из општењене Скупштинске зграде одијелили на Жуту греду и тамо бацили у смеће! Преостала грађа се у Архиву сређује и обрађује. У Основној заједници здравствене дјелатности радника и земљорадника извршено је шкартирање безвриједног регистратурског материјала у складу са законом. Предузете су мјере за заштиту регистратурског материјала у Комуналној и другим радним организацијама. У Старом граду рађено је на сређивању и издавању архивске грађе од безвриједног регистратурског материјала Туристичког друштва „Могрен“. Ова грађа тражи хитну заштиту.

Посебна пажња посвећена је заштити и сређивању старије грађе, која се чува у нашим манастирима и црквама. Нарочито је била угрожена — каже наш саговорник др Мирослав Лукећ, директор Архива — грађа манастира Праскавице и цркве свете Петке Маинама. Како нам је рекао, у манастиру Праскавица превентивно је заштићена, сређена, евидентирана и смјештена комплетна текућа архивска грађа од 1879. до 1933. године. Тако је евидентирано и пописано укупно 12.004 документа или 4.8 дужних метара грађе, која је евидентирана у архивску књигу, смјештена у архивску кутију, означена према архивистичким правилима и остављена у метални орман који је Архив уступио без надокнаде. Треба рећи да је комплетна стара грађа из свете Петке пренесена у Архив и сада се ради на њеном сређивању и пописивању. До сада је обрађено више од 8.000 докумената.

У оквиру послова на сређивању и комплетирању архивских фондова, Архив је у протеклој години преузео сачувати фонд „Српског секола“ из Будве из периода 1912—1916. година. Ову гра-

ђу је сачувао и предао на трајно чување Архиву мило Љубиша. Фонд је сређен и архивски обрађен, такође од православне цркве у Будви преузето је 234 документа, који се односе на подизање споменика Стефану Митрову Љубиши. Преузет је остатак библиотеке српске читаонице у Будви, који је Архиву уступила православна црква.

Треба напоменути да је Архив извршио обиман рад на заштити старе архивске грађе, што је омогућило да се почне с научним проучавањем фондова. Тако је вршено истраживање архивског фонда о Љубиши. У складу с концепцијом да се у оквиру будућег архива у Старом граду уреди спомек музеј Стефана М. Љубише Архив је радио на прикупљању докумената и других предмета везаних за живот и рад овог нашег писца, тако да је створена солидна основа за будућу поставку музеја.

И на плану издавачке дјелатности Архив чини одређене напоре. Тако, на примјер, у припреми је штампу друга књига „Петровачке исправе“. На припреми ове књиге старих докумената која треба да се појави, вјероватно, до краја године, ради Архив заједно са Историјским институтом Црне Горе из Титовграда.

Као што је познато, од септембра 1981. године Архив се као „подстанар“ налази у згради Основне школе гдје чека боље дане за смјештај. За обављање не баш мале активности није у довољеном захтјеву Актива за отварање још једног радног мјеста. Подсетимо да сада у овој институцији ради троје радника, рачунајући ту и директора. Без обзира што су у питању високостручни, односно стручни кадрови, ипак је овај број радника недовољан за обављање сложене и обимне дјелатности, па је утолико чуднији такав однос кад су кадрови у питању. Иначе, у Архиву с горчином говоре што им се није дозволило да они сами врше пројектовање и организацију рада на обнови зграде у Старом граду у којој, према урбанистичком плану, треба да буде Архив. Уз све ово, треба рећи да су лични доходи радника Архива заиста мали, те да би надлежни код првог повећања личних доходака, ово морали имати у виду.

М. П.

Изборна сједница „Приморја“

Ловачко друштво „Приморје“ одржало је крајем јануара изборну скупштину на којој је разматран рад у протеклом периоду, усвојен нови статут и изабрани нови органи друштва. У раду сједнице учествовао је и Данило Стаматовић, републички инспектор за шумарство, лов и риболов.

Након извјештаја о раду, који је поднио досадашњи председник Скупштине Лазар Борета, и дискусије, усвојени су закључци о најважнијим задацима ловаца у наредном периоду. То су: побољшање ловочуварске службе, боље одржавање и унапређење ловног резервата на острву Свети Никола, активирање Ловачког дома,

већа и квалитетнија сарадња с Ловачким друштвом из Петровца, као и друштвима из сусједних општина, већа дисциплина у лову, његовање и развијање другарских и здравих односа међу ловцима, већа пажња узгоју раних ловачких паса, организовање уношења и узгој дивљачи у ловишту. Закључено је да се од Скупштине општине захтијева ангажовање инспектора за лов и риболов.

Скупштина је на крају свог рада изабрала председништво од девет чланова. За председника је изабран Јово М. Лијешевић, а за секретара Зоран Шпадијер.

Вс. С.

ОБРАЗОВАЊЕ КУЛТУРА УМЈЕТНОСТ ★ ОБРАЗОВАЊЕ КУЛТУРА УМЈЕТНОСТ ★ ОБРАЗОВАЊЕ КУЛТУРА УМЈЕТНОСТ

ГОСТ РЕДАКЦИЈЕ

Благота Ераковић - заглаван у вријеме

ПОЗОРИШНИ РЕДИТЕЉ БЛАГОТА ЕРАКОВИЋ трајно се определио за домаћег писца. На југословенским позоришним сценама, од 1969. године, поставио је преко 40 дјела југословенских писаца, а од тога тридесет савремених. Прву представу „Станоја Главаша“ режирао је у Савременом позоришту на Црвеном крсту у Београду и она је изведена 160 пута. Године 1970. долази у Црну Гору и постаје стални члан Црногорског народног позоришта у Титограду. Као гост режирао је у Ријеци, Бања Луци, Зеници, Мостару, Београду, Скопљу, Крушевцу... „Горски вијенац“ и „Лажни цар Шепан Мали“ су нас својевремено одушевљавали, а са овим представама Ераковић је добио значајна признања у СССР-у и Румунији. На југословенским позоришним фестивалима добио је више награда и признања, а прошле године Тринаестојулску награду за упечатљив допринос домаћој драматургији.

— И даље ми је оријентација савремена домаћа драма — каже Ераковић. — Крајем прошле године на сцену сам поставио роман Жарка Команина „Преступна година“ који је привукао моју пажњу, прије свега, као роман о људима и времену о коме се до сада код нас мало писало. Године 1948. наша је земља стављена на најтежи испит — тада су основне врли једности наше револуције од стране Информбироа биле доведене у питање.

У средишту „Преступне године“ је судбина човјека. Сваки од ликова романа на различите начине прихвата вријеме у којем се живјело, сваки на свој начин реагује на појаве у друштву и у породици.

Црногорско народно позориште извело је до сада још двије Команинове драме — „Пророк“ и „Огњиште“. Обавије су учествовале на Стедином позорју. „Огњиште“ је добило неколико награда, међу којима и двије значајне: за женску улогу — Драгица Томас и за изванредну музику — Бора Таминић.

— Знамо да сте радили и „Пелиново“ Жарка Команина, али оно у Црној Гори није изведено. Зашто?

— Нисам могао докучити ваљане разлоге зашто моја матична кућа није дозволила да „Пелиново“ изађе пред публику. Сматрам и данас да је такву драму, која је касније играна у једанаест југословенских позоришта, морала видјети и црногорска публика.

— Помињете 1948. годину. У „Огњишту“ се први пут код нас отворено говори о Информбироу и неке сцене, које смо гледали у Будви, као што је хапшење ибесовца, млади свијет то је пропраћао с недоумицом. Идејно-политички и друштвено-морални прелом те године још увијек није објашњен до краја млађој генерацији. С друге стране, ова година постала је веома подстицајна и инспиративна за више југословенских књижевних и других стваралаца, међу којима је и Команин, који овај проблем отвара југословенској читалачкој публици деценију и више...?

— „Пелиново“ је назнака тога тешког периода за нашу новију историју. У „Огњишту“ се први пут на јед-

Благота Ераковић

ној југословенској сцени отворено расправља о томе проблему, а „Преступна година“ широко романескно захвата тај проблем идеолошке диобе на једном простору Црне Горе, односно Команиновог Огњишта. Он у овом дјелу инсистира на трагичној димензији, што сам ја, као редитељ, користио колико су ми дозвољавале стваралачке снаге.

— Реците нам још нешто о овом писцу, кога веома добро познајете?

— „Преступну годину“ красе језик, ликови, ситуације, сукоби. Радња је сапета у уску сеоску средину крутих патријархалних норми. То је вријеме када смо почели мијењати мисао у односу на стаљинизам.

— Хоћете ли нам још нешто рећи о 1948. години?

— Било какво затварање у табу теме ствара непотребне мистификације које нису допустиве пред историјом и нашим самоуправним друштвом. Ја нисам упамтио 1948. годину. Међутим, моје најра није дјетињство развијало се у тим годинама, тако да и ја лично и генерације стасале после мене можемо компетентно да судимо само уз помоћ оних који су живјели или учествовали у разобличавању стаљинизма.

Као редитељ увијек сам желио да радим на тексту који је заглаван у вријеме и простор. У друштвену стварност, у етику друштвених и људских кретања. Увијек сам волио живо позориште, актуелна дјела која отварају мисли и акције. Задњи је час да генерација која је изнијела рат, револуцију и 1948. годину све те теме и дилеме тога периода разјасне генерације, које идеју наше револуције треба да наслиједе и наставе. А само јасним исказом о свему можемо снажно наставити пут југословенске револуције.

С. Г.

Станко ПАНОВИЋ

ЗАВРШЕН ФЕСТ '83.

Приказан велики број добрих филмова

По тринаести пут у Београду је завршена значајна међународна филмска манивествација — ФЕСТ '83. Ова свечаност окупила је љубитеље филма из наше земље. За свој слоган ова смотра има паролу „најбољи филмови свијета“ или „фестивал фестивала“. Због тога се на њему окупљају филмски ствараоци и остали посленици филма да изврше смотру филмске производње у протеклој години. И сада, после је његовог затварања, праве се оцјене виђених филмова. ФЕСТ '83 није могао да окуп све најбоље филмове свијета, а међу приказанима било је и оних који се не би могли приказати ни на једном фестивалу. Томе је допринио „укус“ селектора и комерцијални разлози самог ФЕСТА да трошкове покрије од биоскопских улазница.

У анкети коју је водио Билтен ФЕСТА, сви учесници су као „најбоље“ издјавили само по неколико филмова, па ако их све скупимо биће их десетак. Остали филмови су осредњи, чак и слаби, с тим што су неки комерцијално интересантни.

ИМЕНОВАНА КОМИСИЈА ЗА ПРЕГЛЕД ФИЛМОВА

Извршно вијеће Скупштине СРЦГ именovalo је председника и чланове Комисије за преглед филмова, и то: за председника Владимира Поповића, члана Председништва Републичке конференције ССРН, а за чланове: Милорада Бошковића, замјеника главног уредника „Побједе“, Велимира Влаковића, члана Председништва Привредне коморе Црне Горе и директора „Приморке“ из Бара, Станислава Вујошевића, члана Пословног одбора Републичког фонда за обнову и изградњу подручја пострадалих од земљотреса, Гојка Вукмановића, члана Републичког одбора СУВНОР-а и директора Центра за културно-умјетничку дјелатност из Бара, Обрада Дрљевића, ВКВ радника у Индустрији грађевинских машина и опреме „Радоје Дакић“ из Титограда, Владимира Ђурковића, члана Председништва Вијећа Савеза синдиката Црне Горе, Весну Караџић, члана Председништва Републичке конференције Савеза социјалистичке омладине, Владимира Кековића, подсекретара у Републичком секретаријату за унутрашње послове, Бранислава Ковачевића, замјеника републичког секретара за образовање, културу и науку, Матију Новосела, члана Председништва ЦКСК Црне Горе, Милана Новићућа филмског радника из Будве, Радивоја Остојића, главног и одговорног уредника „Просвјетног рада“ из Титограда, Милована Пајковића, културног радника из Будве, Олгу Петровић, члана Извршног вијећа Скупштине СР Црне Горе, Зорана Поповића, главног уредника Радио Титограда и Радосава Поповића, директора радне организације за приказивање филмова „Култура“ Титоград.

И за вријеме овог ФЕСТА, на конференцијама за штампу и у Билтену ФЕСТА-а појављивала су се питања односа ФЕСТА-а и дистрибутера филмова. У вези с тим стално се одржава (или подржава) заблуда и питање: да ли је ФЕСТ премијера дистрибутерских подухвата или најбољих филмова свијета; долази ли ту до израза дистрибутерска логика профита; није ли то фестивал „дистрибутерског филма“? Чини нам се да одговор произлази из слиједећих чињеница: у свијету се производи годишње много филмова (око 5.000); информације се добијају из свима добро познатих извора прегледи се врше на филмским фестивалима, иностраним сајмовима филмова и у другим приликама. То чине бројни новинари и критичари, чланови Селекционе комисије ФЕСТА-а (шест особа), као и стручњаци у организацијама за промет филмова. Сви мање-више долазе до истих закључака о квалитету појединих филмова, па су им и избори врло слични.

Из тога произлази још једна заблуда ФЕСТА је неколико првих година позитивно утицао на „ажурирање“ југословенског филмског репертоара. Тај утицај био је врло позитиван. Сада се догађа да су дистрибутери у том погледу „стигли“ ФЕСТ, односно да систематски прате производњу у свијету, брзо реагују и купују филмове, који се добрим купови приказују на ФЕСТ-у. И то је добро за југословенски филмски репертоар и биоскопске гледаоце. Скоро сви вредни филмови приказани на овогодишњем ФЕСТ-у су купљени или у стању „погађања“ с њиховим продуцентима, па ће бити купљени када дистрибутер буде обезбједио девизна средства. То изазива утисак да се на ФЕСТ-у приказују „дистрибутерски филмови“. Таква ситуација олакшава ФЕСТ-у прибављање и обраду филмских копија, јер поједини продуценти неће да пошаљу копију филма за приказивање ако претходно нису уговорили с југословенским дистрибутером продају филма. Међутим, плашимо се да наредних неколико година, сагласно нашим општим привредним тешкоћама, ажурна набавка филмова ће се тешко остваривати, јер ће се девизна средства за њихову куповину, у овој и наредних неколико година, отежано обезбјеђивати, па ће и „ажурно“ куповање филмова доћи у питање.

Доста је било говора и о организацији и даљем раду ФЕСТА-а. Овај посао не може се волонтерски обављати. Потребно је да постоји професионално руководство и стална организација, који ће током цијеле године радити на том послу. Можда би најбоље било да се тај посао у цјелини „врати“ и препусти „Југославија филму“, који има најтјешње пословне контакте с филмским продуцентима и правцима филмова у свијету. Тако је првих година ФЕСТА-а и било.

Милан М. НОВИЧИЋ

КУРЗИВОМ

О публици је ријеч

Недавно је у дворани „Зета-филма“ гостовало Црногорско народно позориште с представом „ПИТАО САМ КРЛЕЖУ“, коју је за сцену, према тексту Бора Кривокапића, приредио Никола Вавић. Вјеровали или не, иако је представа најављена, и то видно, знатно раније, продато је свега 18 улазница!

За средину која пледира да буде културна заиста премало.

Ове ретке не бисмо ни писали да је то први пут. Наиме, како нам рекоше у Културном центру, позоришне представе редов на су слабо посјећене. А када их у дужем интервалу нема чују се примједбе: „па шта раде ти људи из културе, гдје су им представе?“

— Доводимо разне ансамбле, али, изгледа, никако да „погодимо“ укусу публике — кажу у Култур

ном центру. — Обично ангажујемо оне ансамбле који на репертоару имају актуелне представе и срамотимо се пред глумцима када нам дођу у госте.

Није то само случај с позориштем. Сјетимо се само традиционалног фестивала „Дани музике“ који у нашем граду живи више од деценију. За концерте публика се просто „тјера“ у дворане. Доводе се, чак, и страни гости, само да би се коме имало свирати. Заиста, необично за град који има доста младих људи, средњошколаца, студената и интелектуалаца.

Изузетак су, донекле, ликовне изложбе. Оне су посјећене знатно боље. Било да је у питању домаћи или страни сликар и на отварање изложбе, а и касније у Модерној галерији се искупи доста наших грађана.

ИЗ РИЗНИЦЕ СВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Јунаци „Махабхарате“

„МАХАБХАРАТА“, 2109 пјевања са преко 100.000 дистиха, слика огромних размјера, јединствена на свијету, најпотпунији је и најснажнији израз индијског народа. Њен основни предмет је борба међу људима, то јест дуготрајно ратовање између појединих племена прије стварања централизоване државе. Куруји настоје да лише Пандује њиховог дијела државе, побеђују их у копкању и прогоне у шуму. Пред почетак, у току и по завршетку осамнаестодневне битке у којој учествују не само завађени рођаци и небројена војска, већ и богови, „Махабхарата“ се диже до диновске, у свијету јединствене трагедије. На разбојишту остају мртви, птице грабљивице и ожалостане жене. То је исход и осуда битке. Преживјеле Пандује не озавава побједничка срећа, него их убија тешка жалост за изгубљеном војском, пријатељима и дјецом.

Ликови које срећемо у „Махабхарати“ спадају међу најоригиналније. Такви су Пандуји Јудхистхира, Бхима и Ардуна, њихова заједничка жена Драупади, њихова мајка Кунти и њихов пријатељ Кришна. Такав је старац Бхисма, стирц Пандуја и Куруја, противник братоубицачког рата и, ипак, борац на страни Куруја. Такви су отац и мајка Куруја Дхртарашта и Гандхари.

Јудхистхира је најстарији међу Пандујима и представља готово потпуну супротност Дурјодхани, предводнику Куруја. Није ни грамзив, ни завидљив, ни осветољубив, него питом, благ и праведан. Према насиљу оскрјећа одвратност и више је расположен да га подноси

него да га чини. Вјеран је датој ријечи, чак, и када је изнуђена. Избјегава пролевање крви. Срдачан је не само према браћи, жени и мајци, него и према својим непријатељима. Али, и његовом стрпљењу има краја и, кад он дође, умије да буде разборито храбар и досљедан, чак да учини нешто што није праведно ни побожно.

Бхима и Ардуна су врсни јунаци. Имају неодољиво оружје, у стању су да надвладају и виша бића, упуштају се у веома опасне пустоловине. Бхима је сировији и веома често суров. Он би да убије и цинову сестру Хидимбу, иако му она ништа није скривала и чак му нуди своју љубав. Он се завјетуге и испуњава завјет — пије крв својих непријатеља. Сувише је гломазан, сувише тврд, ангажован у борби с разним натприродним појавама. У односима према пријатељима, браћи, жени и мајци, тај побједилац цинова подсећа на огромно дијете, коме није тешко ни да се расплаче.

Арцун је више витез, претјерано осјетљив, склон размишљању. С тјелесном снагом и љепотом код њега се удружила љепота ума и срца. Он је зналац игре и пјесме, путник на небо и пет година небески гост. Жељан је највиших сазнања, спреман да продре у најдубље тајне, да до краја сагледа смисао живота и свијета.

Кунти је тип ратничке мајке. Њени синови несрећно су живјели, неправедно прогоњени и она се сва окренула њима, затворивши скоро потпуно срце за сав остали свијет, као да је тиме хтјела да накнади синовима оно што им је судбина одузимала. Њена материнска њежност према људима изгорела је у огњу дугогодишње срчбе на неправду која је чињена њеној дјечи.

Драупади је тип ратничке жене, вјерне у највишој мјери, спремне на сваку невољу и жртву. У њој су оваплоћене све особине идеалне жене патријархалног друштва. Њена љубав према ратницима на самом почетку личи на младалачки занос и романтично расположење да би се затим претворила у чврсто опредељење, у позив који се не смеје изневјерити, у најдубљи смисао живота. Њен лик је, истовремено, привлачан и страхан.

Кришна је тип вјерног пријатеља. Свуда је присутан, свуда стиже као да је на крилима. На судбину својих пријатеља мисли толико да нема кад да мисли на себе. Он је један од најљепших ликовних пријатеља у цјелокупној свјетској књижевности.

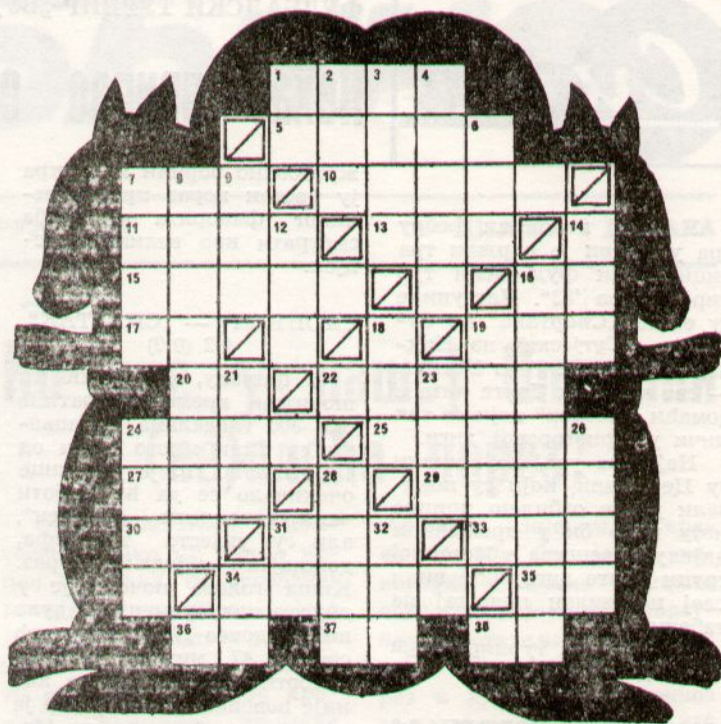
Бхисма је тип ратника јуначине. Садржи у себи тајанствену снагу. Потребно је да проговори оружје да би се она испољила, потребна

је крвава свјетлост битке да би се у свој величини сагледала фигура тог ратника. На почетку битке — надљудски грмећи над војском Куруја — позива његов глас ратнике на храбра дјела и у смрт, показујући отворена небеска врата онима који ће пасти у боју. Али, као и сваки јунак, он има њежно срце. По цијену живота, неће да бије нечасну битку. Он гине не од јунаштва него од преваре. Пада на постељу од стрелија — јуначко узглавље према јуначкој постели. И, издишући, говори лијепу људску ријеч о мрењу завађених сродника.

Дхртарашта је колебљив и неодлучан. Слијеп од рођења, он несигурно пипа, не знајући којим путем да удари или немајући храбрости да не стане на пут који му се не свиђа. Он је човек доброга срца — његова родитељска попустљивост према рђавом сину одиста је безгранична.

Гандхари је тип мајке која у срећи мисли на несрећу. Она има стотину синова, а страхује као да има само једног, јер слуги да ће их све изгубити. А кад их је, најзад, изгубила — то је трептук кад се њен карактер најрељефније испољава — оплакала их је не оптужујући их што су погријешили. Тиме још није потпуно изражена сва снага њеног материнства. За погинулим непријатељима осјетила је исту тугу као и за својом дјецом, а најдубљи бол причинили су јој снахе које су расплетених коса и у дивљем очајању ишле од љеша до љеша. У томе часу Гандхари се преобразила у мајку човјека.

На овим ликовима почиња структура главног тока „Махабхарате“. Из њих све извире и све се у њих слива. Час изгледа да све зависи од њих, час су свемоћни као богови, а час немощни као играчке.

Укрштене ријечи

ВОДОРАВНО: 1) Зимска падавина (екавски). 5) америчка новчана јединица. 7) стара турска титула 10) хрватски дјечји писац (Звонимир). 11) име пјевача Белафонтеа. 13) неупотребљен. 15) пркоси. 16) неопходан начин. 17) упиши: ли. 19) врста мушког гласа. 20) сугласник и самогласник. 22) основна јединица за дужину. 24) фабрика у Цељу. 25) мјесто на Црногорском приморју. 27) троцифрен број. 29) лисица. 30) дршка виолине. 31) производ ватре. 33) без моћи говора — ек. 34) парче, дио. 35) Ваљево. 36) два иста самогласника. 37) коњ. 38) упитна ријеч.

УСПРАВНО: 1) Спортско друштво. 2) Народно-ослободилачка борба. 3) полет. 4) врста коњског хода. 6) канал,

шанац. 7) старогрчки јунак, познат по слабој пети. 8) косовка млада револуционарка Тербеши. 9) папагај. 12) наша најстарија глумица. 14) птица пјевачица. 16) главни град једне наше Републике. 18) пас. 19) кошаркаш „Олимпије“. 21) народно коло. 23) име Ојленшпигела. 24) једна Андрићева јунакиња. 26) народни магазин. 28) слик. 31) музичка нота. 32) завршница у шаху. 34) Котор.

РЈЕШЕЊЕ

ВОДОРАВНО: 1) Снег, 5) долар, 7) ага, 10) Балог, 11) Хари, 13) нов, 15) инати, 16) сто, 17) ли, 19) бас, 20) мо, 22) метар, 24) Аеро, 25) Рисан, 27) сто, 29) лија, 30) ке, 31) дим, 33) нем, 34) комад, 35) Ва, 36) оо, 37) ат, 38) Ко.

МОЖДА НИСТЕ ЗНАЛИ

ВЈЕЧИТИ И БЕСКОНАЧНИ свијет који нас окружује зове се Свемир или Космос. Понекад се из овог другог појма изузима Земља са својом атмосфером.

Најлакше материје — хелијум и водоник — преовлађују у дијелу свемира ко

Свемир је бесконачан

ји је доступан човјековом посматрању. Од њих се углавном састоје звијезде — огромне гасовите лопте које свијетле. У њиховом средишту температура достиже неколико милиона, а на површини неколико хиљада Целзијусових степена.

Поред Земље, око Сунца, које је, такође, звијезда, кружи још осам великих планета — Меркур, Венера, Марс, Јупитер, Сатурн, Уран, Нептун и Плутон, затим на хиљаде малих тијела — комета и астероида. Све оне заједно по величини масе неколико пута су мањи од Сунца.

Свјетлосни зрак путује фантастичном брзином од триста хиљада километара у секунди, што значи да за један минут може да 540 пута облети око земљине кугле! Да би стигао од Сунца до Земље потребно му је свега осам минута. Од најближе звијезде из сазвежђа Кентаура до Земље свјетлосни зрак стиже за четири године и четири мјесеца. Научницима је познат велики број звијезда од којих свјетлосни зра-

ци „путују“ до нас стотине, хиљаде, милионе, чак и милијарде година! Толико је пространство оног дијела Свемира које је човјек проучио до данас.

Сунце са својим планетама и другим сателитима сачињава Сунчев систем. Није искључено да и многе друге звијезде имају око себе планете и да на неким од њих постоји живот или, чак да на њима живе разумна бића.

Звијезде су „уједињене“ у огромне звјездане системе — галаксије. У нашу галаксију, поред Сунца, улази око стотину милијарди звијезда!

Свемир је бесконачан. Када научници направе још „снажније“ телескопе, биће откривена и удаљенија небеска тијела, која пролазе сложен пут развитка. Ма колико да се она мијењају, материја од које се састоје неуништива је, што значи да је Свемир не само бесконачан него и вјечан.

**ЗАНИМЉИВА
ПРОМОТИКА**

ЗРЕТИ — СПАСАВАТИ
— СРЕТАТИ

1. Шта је правилно: „Пшеница зре“ или „Пшеница зри“?

2. Има људи који би рекли: „Спашавајте то што је остало“. Да ли је све у тој реченици књижевност речено?

3. Неко каже: „То се ријетко среће“, а неко: „То се ријетко срета“. Шта је правилно: сретам или срећем?

Ево одговора на постављена питања које је дао професор Милија Станић.

1. Правилно је и зрети и зрити, па и „Пшеница зре“ и „Пшеница зри“. То важи и за облике: сазрети и сазрити, узрети и узрити, узрео и узрио.

2. Глагол спашавати није књижеван. Књижевно је само спасавати. Према томе, није правилно „Спашавајте то што је остало“, већ треба рећи или написати: „Спасавате то што је остало“.

3. Правилно је и „То се срета“ и „То се среће“, то јест од сретати употребљава се у нашем књижевном језику и срећем и сретам.

У првој половини фебруара у Будви је одржан традиционални фудбалски турнир „Будва '83“. Наступиле су екипе „Спартак“ из Суботице, „Сутјеска“ из Никшића и „Ловћен“ из Цетиња — све чланови Друге лиге и домаћи „Могрен“ који се такмичи у Црногорској лиги.

Највише успјеха имали су Цетињани, који су показали да се озбиљно припремају како би у пролећном дијелу првенства у Источној групи Друге лиге поправили свој незавидан положај на табели.

Првог дана турнира игра не су двије утакмице.

„МОГРЕН“ — „ЛОВЋЕН“ 2:3

Игралиште Лугови. Гледалаца око 500. Стријелци из једанаестераца: Думнић и Вујовић за „Могрен“, а Вујовић, Шаботић и Јабучанин за „Ловћен“. Судија: Вујовић из Цетиња.

Утакмица је у регуларном току завршена резултатом 0:0. Будвани су током читавих 90 минута били равноправан противник, чак су имали и двије лијепе шансе из којих су могли постићи голове. Цетињани су били бољи у финалу, али надмоћност нису успјели крунисати поготком већ се пришло извођењу једанаестераца. Гости из Цетиња су били срећнији и спретнији и пласирали се у финале.

„СПАРТАК“ — „СУТЈЕСКА“ 5:4 (1:1, 0:0)

И ову утакмицу одлучили су једанаестерци. У регуларном току меч је завршен неријешено 1:1. Прво је „Спартак“ повео у 66. минуту голом Слијепчевића, а изједначио је свега минут касније Бајчета. Ово је, по многим оцјенама, била и најбоља утакмица турнира. Суботичани су били бољи противник у првом дијелу меча, док су се Никшићани пренули тек у наставку. Фудбалери овог тима створили су више прилика, али је само једна искоришћена.

Код извођења једанаестераца Суботичани су били спретнији.

Овај меч пратило је око 800 гледалаца, а судио је Копаћ из Цетиња.

Другог дана одигране су такође, двије утакмице за треће мјесто и финале.

„МОГРЕН“ — „СУТЈЕСКА“ 0:2 (0:1)

Гледалаца 200. Стријелци: Зековић у 9. и Бајчета у 55. минуту. Судија Ђукић из Цетиња.

У борби за треће мјесто Будвани нијесу могли рачунати нинашта осим часног пораза. Екипа из Никшића, један од најбољих тимова Друге лиге, није дозволила изненађење. Иако је наступила у подмлађеном саставу (истина улазили су у игру и најбољи играчи) била је „тврђ орач“ за, такође, подмлађени тим којег одскора води прекаљени фудбалер „Могрена“, свакако један од најбољих у његовој генерацији Јоко Вожовић. Но, „Могрен“ није играо подређену улогу: док су имали снаге, његови фудбалери су се по

ФУДБАЛСКИ ТУРНИР „БУДВА '83“

Пехар припао екипи „Ловћена“

жртвовано борили и на крају частан пораз против великог фаворита не треба сматрати као велики неуспјех.

„ЛОВЋЕН“ — „СПАРТАК“ 4:2 (0:0)

У финалу, које је по кишовитом времену пратило око 300 гледалаца, Цетињани су били много бољи од Суботичана. Прије утакмице очекивало се да ће Суботичани савладати „Ловћен“, али су, умјесто тријумфа, доживјели убједљив пораз. Киша голова почела је у другом полувремену. Радуловић је довео „Ловћен“ у вођство у 47. минуту, а Сеад Шаботић је пет минута касније повећао на 2:0. Серер је смањио на 2:1, али су Цетињани наставили да атакују ка голу Поповића и погоцима Шаботића осигурали побједу. Пораз Суботичана ублажио је Пердун ударцем са бијеле тачке.

Утакмицу је добро водио савезни судија Бранко Бујић из Бара.

На крају турнира побједничкој екипи пехар је предао Васо Станишић, председник Општинске конференције ССО Будве, док је представник туристичке аген

ције „Компас“, Жељко Никлановић, предао пехар судијској организацији из Котора чији су судије без накладе водили мечеве.

Треба рећи да је овај турнир одржан само захваљујући групи ентузијаста из „Могрена“ и омладинске организације Будве. Стиче се утисак да је, откако је „Могрен“ испао из Друге лиге, у овом граду заборављено на фудбал — као да их не интересује аматеризам. Како објаснити друкчије да су свлачионице биле закрљачене, па су се играчи гостујућих екипа скидали у аутобусима, и по крајевима блатњавог терена? Заиста, уколико домаћини желе да овај турнир постане традиционалан, морају посветити много више пажње његовом организовању. Он може бити користан за младе фудбалере домаће екипе који имају шта да науче а и за клупску касу. На жалост, овог пута нико није наплаћивао улазнице (запечаћена је клупска каска?), па је тако изостао који стари милион прихода. У ситуацији кад је клуб дужан до гуше итекако би добро дошао тај новац.

Било па прошло, а поука треба извући.

С. Грегорић

Кутак за разоноду

КАЗАЛИ СУ...

ИЛИ ЈЕДНИ ИЛИ ДРУГИ?

БЕНЕДЕТО КРОЧЕ: — Људи којима никад не противурјечимо јесу ли они које највише волимо или они које најмање поштујемо.

ТОЛСТОЈ: — Не слушајте никад оне који лоше говоре о другима, а добро о вама.

ВИКТОР ИГО: — Велике лукаштинске једних најчешће се састоје из глупости других.

РОЦЕР ВИЛИЈАМС: — Живите тако да вас данас не буде стид ако домаћег папаџија продате највећој сплеткацији у граду.

РИШЕЉЕ: — Дипломата је човек који бубњање државника мора претворити у њежне звуке харфе.

ЛАО ЦЕ: — И послје рђаве жетве мора се сијати

ПИНДАР: — Повољна прилика не чека дуго.

АНЕГДОТЕ

ЗА СВАКИ СЛУЧАЈ

— Шта то исијецаш из новина? — пита друг друга.

— То је чланак о чо-вјеку коме је жена стално претресала џепове док није награбусила.

— Па шта ће ти то?
— Да ставим у свој џеп.

ПОГРЕШАН ПРАВАЦ

— Колико још миља има до Сиетла? — пита возач једног фармера.

— У правцу којим возите има још 24987 миља,

али ако се окренете има свега девет миља — одговори фармер.

САМО ШТО ВИДИ

— Просјак зауставља пролазника:

— Дајте ми једну банку за аутобус.

— О томе би могло и да се разговара, али прво морам да видим аутобус, јер из принципа ништа не купујем невиђено.

ШТА ОНДА ТРАЖИ?

— Младић поче да се на улици удвара једној старлети.

— Ја сам удата! — о-помену га она озбиљно.

— Знате, ја нисам као остали...

— Ако нисте као остали, шта онда тражите од мене?

НИСУ НИ ПРИМИЈЕ-ТИЛИ

Разговарају два ловца:

— Да ли си већ ишао на јелене?

— Јесам, али они то нису примијетили.

За фудбал, али не по сваку цијену

треба да буду стјециште дјеце и омладине, да ту треба да се окуљају, васпитавају и уче друштвеном ангажовању.

Спортски клубови су већ годинама били препуштени на „милост и немилост“ друштвено-спортских радника. То ће у многоме утицати на одлучивање о будућности ових клубова који су сада у слојеној и чудној ситуацији: органи клуба практично не постоје, играчи се све више осипају, с млађима који би се укључили у рад (јер, коначно, је изгледа дошло вријеме да се ти клубови потпуно отворе према омладини општине на чијем подручју постоје) недовољно се и неорганизовано ради, жиро-рачуни су блокирани, средстава нема, а клубови и даље званично постоје и такмиче се!

Шта је и каква је даља судбина клубова питање је на које засад нема одговора. Иако су неизвјестност и очекивање, рјешења која ником не одговарају, она су за сад једина, јер сви субјекти у нашој општини, који би требало да се више позабаве овим проблемом, као да се труде ко ће брже „пребацивати лопту“ неком другом. Изгледа да је једино рјешење да ту „пресуду“ донесе Конференција СОФК чије је образовање у току.

У том чекању корисно је напоменути да је дошло крајње вријеме да кажемо шта хоћемо у физичкој култури у нашој општини, не руководећи се жељама и локал-патриотским амбицијама, већ стварним материјалним, кадровским и техничким могућностима. Не може се, с тим у вези, говорити о „Могрену“ и „Петровцу“ као искључиво финансијском проблему, већ треба рећи да нам ови фудбалски клубови какви су били нису потребни, а ако би се помоћ коју траже свела на покривање губитака, таква „помоћ“ била би нешто најгоре што би се могло урадити, јер би клубови наставили да раде по старом, на бисмо за коју годину имали посла с много више проблема и губитака.

Треба нам, свакако, и такмичарски спорт, па и фудбалски клубови „Могрен“ и „Петровац“ као мјеста окуљања, али их не морамо имати и по сваку цијену. Поготово не да би се такмичили и да не би заостајали за другим, што је досад била једна од основних сврха њиховог постојања и рада.

Савез организација физичке културе чије оживљавање жељно очекујемо имаће већ на старту сложен задатак. Али, ако се има у виду да је функција ове организације да води „Спортску политику“ и да ће у њој радни људи и грађани путем делегата бити у позицији да стварно одлучују о развоју физичке културе у нашој општини, онда очекујмо да ће се послје низа погрешних потеза око „Могрена“ и „Петровца“ коначно повући прави, након којих се нећемо хватати за главу као што то сада чинимо. Не, додуше, сви и подједнако.

В. М. С.